

Men dernæst kommer man til Spørgsmaalet om, hvorledes Forholdsmæssigheden sikres, efter at Valget har fundet Sted, og jeg maa sige, at i saa Henseende har Forslaget beredt mig den største Skuffelse, naar jeg tænker paa, hvem det er, der har forelagt det, nemlig en Mand med saa ubetinget matematisk Evne som den højtærede Minister. Thi denne Forholdsmæssighed er ikke sikret. Ja, det ejendommelige ved dette Valgsystem i Modsætning til alle dem, vi hidtil har haft, er, at der kan indtræffe Tilfælde, hvor det overhovedet ikke kan anvendes. Der kan ved denne Valglov indtræffe Tilfælde, som ikke er forudsat, og hvor hele Valget vil bryde sammen. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller begyndte i Gaar at nævne lidt om dette Forhold, idet han pegede paa, hvorledes en Kombination med en Alliance mellem Venstre og Konservative vilde have krævet flere Tillægsmandater, end der findes her. Men det ærede Medlem tilføjede ikke, at hvis dette Tilfælde indtræffer, vil den højtærede Minister, naar han sidder og skal opgøre Valget, overhovedet ikke kunne tilvejebringe noget Folketing, idet der ikke er nogen som helst Regler om, hvad han skal gøre i et saadant Tilfælde. Jeg skal nu til det, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller anførte, føje nogle andre Eksempler. Det Grundlag, den højtærede Ministers System bygger paa, er — det staar i hans Bemærkninger — det ved Kredsvalgene mest begunstigede Partis gennemsnitlige Antal Stemmer pr. Mandat, dog tilføjer han, at Partiet skal have mindst 10 000 Stemmer. Dette vil altsaa sige, at saa snart der opstaar et Parti, som faar 10 000 Stemmer i et vist Antal Kredse og gennemfører Valget med et saadant Gennemsnit, at det divideret ind i det samlede Antal giver flere Mandater, end der overhovedet er Tillægsmandater, gaar Valget i Staa; der er ingen Regler for, hvad der saa skal gøres. Og dette kan meget let indtræffe. Den højtærede Minister er gaaet ud fra, at det overhovedet aldrig vil indtræffe, og derfor er der heller ingen Bestemmelse om, hvad der skal ske, hvis Tillægsmandattallet ikke er tilstrækkeligt.

Jeg skal først nævne det Eksempel, som det ærede Medlem Hr. S. C. Nørgaard fremførte overfor den nuværende Ordning, at en stor Nedgang i Venstres Stemmer kunde medføre, at den nuværende Ordning ikke slog til. Dette er rigtigt. Derfor siger jeg ligesom det ærede Medlem Hr.

Christmas Møller, at vi fra vor Side vil ubetinget medvirke til i Udvalget at overveje, hvad der indenfor Grænserne af det mulige kan gøres for at sikre Forholdsmæssigheden. Men hvad der kan være Tale om af Afvigelser indenfor Systemet af 1920, er kun Bagateller i Forhold til, hvad der kan ske indenfor Systemet af 1923, som jeg nu vil tillade mig at kalde dette Forslag, og navnlig vil Valg efter Loven af 1920 altid medføre, at der er et Folketing, medens Valgsystemet af 1923 vil kunne give det Resultat, at der overhovedet ikke kan tilvejebringes noget andet end Kredsvalg, og at man slet ikke ved, hvad man skal gøre med det øvrige. Hvis f. Eks. Venstre ved det kommende Valg mistede 85 000 Stemmer — ja, det er jo rent teoretisk, de Herrer afviser det selvfølgelig praktisk, men det ærede Medlem Hr. S. C. Nørgaard var dog selv inde paa Teorien i Gaar, og følgelig maa den anses tilladelig ogsaa for mig, som dog mener, at den ligger noget nærmere den praktiske Mulighed, end de ærede Medlemmer mener. Altsaa, hvis Venstre mistede 85 000 Stemmer, og hvis af disse nogle gaar til et nyt Parti, og de andre søger i lige Dele til de 3 andre Partier, vil Venstre alligevel kunne bevare 45 af de 46 Kredsmandater; Stemmegennemsnittet vil derefter for dette Parti blive 7 266, og der vil da kræves 165 Folketingsmandater, for at Ligeligheden kan tilvejebringes paa dette Grundlag. Der kan imidlertid kun vælges 151, og der er ingen Regler for, hvad man skal gøre, hvis Tillægsmandaternes Antal ikke er tilstrækkeligt.

Men dette er kun det første Eksempel paa, hvad der kan ske under en Valglov som den her foreslaaede. Der er talt om Manøvreringer. Ja, det kan være en Manøvrering, eller det kan være en Nydannelse paa et eller andet sagligt Grundlag. Lad os f. Eks. forudsætte, at Socialdemokratiet paa Lolland-Falster enten af saglige eller af politiske eller af Manøvreringsgrunde konstituerer sig som et særligt Parti. Dette lolland-falsterske Socialdemokrati vil ved Valget sejre i alle tre Kredse, og dets Gennemsnitstal efter Valgloven af 1920 vil være 5 935, hvad der vil medføre i Henhold til Systemet et Krav om 217 Mandater i alt. Hvad skal man gøre? Der er intet som helst anvist med Hensyn til, hvad man skal gøre, der kan overhovedet intet Folketing komme.

Nu kan man sige, at det er kun for Socialdemokraternes Vedkommende, dette kan hændes, men det er det slet ikke. Der